

JBB-001-011315

Seat No. _____

M. A. (Sem. III) (CBCS) Examination

December - 2019

Economics : Paper - III-2.1

(Labour Economics: Theories)

(Old Course)

Faculty Code : 001

Subject Code : 011315

Time : $2\frac{1}{2}$ Hours]

[Total Marks : 70

- ૧ ભારત સરકારની શ્રમ નીતિનું ટીકાત્મક મૂલ્યાંકન કરો. ૧૪
અથવા
- ૧ શ્રમ અર્થશાસ્ત્રનો ખ્યાલ સમજાવો અને શ્રમ અર્થશાસ્ત્રનું સ્વરૂપ અને કાર્યક્ષેત્ર ચર્ચો. ૧૪
- ૨ શ્રમ બજારનો ખ્યાલ સમજાવો. ભારત જેવા વિકસતા દેશોમાં શ્રમ બજારનું સ્વરૂપ ચર્ચો. ૧૪
અથવા
- ૨ વસ્તુ બજાર અને શ્રમ બજારનો ખ્યાલ સમજાવી અને બંને વચ્ચેના તફાવતની ચર્ચા કરો. ૧૪
- ૩ વેતનનો સામૂહિક સોદાશક્તિનો સિદ્ધાંત સમજાવો અને તેને અસર કરતા પરિબલો ચર્ચો. ૧૪
અથવા
- ૩ લઘુત્તમ વેતન, વાજબી વેતન અને જીવન યોગ્ય વેતનના ખ્યાલો વિગતે સમજાવો. ૧૪
- ૪ સ્થળાંતરના પ્રકારો અને કારણો વિષે ચર્ચા કરો. ૧૪
અથવા
- ૪ સ્થળાંતર અને ગતિશીલતાના ખ્યાલો સમજાવો અને બંને વચ્ચેના તફાવતની ચર્ચા કરો. ૧૪

- ૫ ટૂંકનોંધ લખો : (કોઈ પણ બે) ૧૪
- (૧) વેતનના વિવિધ ઘટકો
- (૨) ગતિશીલતાના પ્રકારો
- (૩) ભારતમાં શ્રમ પ્રશ્નો
- (૪) શ્રમની માંગ અને પુરવઠાને અસર કરતાં પરિબલો.

ENGLISH VERSION

- 1 Critically evaluate the labour policy of the government of India. 14

OR

- 1 Explain the concept of labour economics and discuss the nature and scope of economics. 14
- 2 Explain the concept of labour market. Discuss the nature of labour market in developing a country like India. 14

OR

- 2 Explain the concept of commodity market and labour market and discuss the difference between them 14
- 3 Explain the collective Bargaining theory of wage and discuss factors affecting it. 14

OR

- 3 Explain in detail the concepts of minimum wage, fair wage and living wage. 14
- 4 Discuss the types and causes of migration. 14

OR

- 4 Explain the concept of migration and mobility and discuss the difference between them. 14
- 5 Write Short notes : (Any Two) 14
- (1) Various components of wages
- (2) Types of mobility
- (3) Labour problems in India
- (4) The factors affecting demand and supply of labour.